
három darab

MIRON BIALOSZEWSKI

IGENÉV

gramma

Személyek:

Igenév mint Bejövén
Igenév mint Kimenvén
Igenév mint Micsinálván

Három drótból való kalap lóg egy fogason, az elsőben Igenév bejön, a másodikban Igenév kimegy, a harmadikban Igenév piszkálódva uszít, kérdez, leselkedik. A bejövetel, kimenetel csupán irányt jelez, befelé a szín háttérébe vagy ki a szín háttéréből, ami később amúgy is összegabalyodik.

BEJÖVÉN (*bejövén bemutatkozón*) Bejövén

KIMENVÉN (*bejövén és kimenvén bemutatkozón*) Kimenvén (*kimegy*)

MICSINÁLVÁN (*mintegy bemutatkozón, de piszkálódón, uszítón és nyomban eltűnőn*) Micsinálván?

KIMENVÉN (*bejövén*) én csak kimenvén (*kimegy*)

MICSINÁLVÁN (*Kimenvénnek szánva*) akkor előbb minek bejövén?

BEJÖVÉN (*a más bejövénje miatt nekiuszulva*) hiszen csak én bejövén (*kimegy*)

MICSINÁLVÁN (*piszkálódón Bejövénnek szánva*) akkor minek kimenvén?

KIMENVÉN (*a más kimenvénje miatt nekiuszulva*) akkor Bejövén Igenév minek jön be nekem a Kimenvén Igenévbe, kimenvén? (*kimegy*)

MICSINÁLVÁN (*piszkálódón Kimenvénnek szánva*) akkor Kimenvén Igenév minek jöven be Bejövén Igenév igenevébe, ráadásul még ki is mondván, micsinálván?

KÓRHÁZ látogatás csütörtökön
 KOCHNÉ cccccccc
 KÓRHÁZ ma szerda
 látogatás csütörtökön
 ...és a többi
 KOCHNÉ cs cs
 KÓRHÁZ 1. fők. 1. kv. oszt.
 KOCHNÉ cs
 KÓRHÁZ csüt...
 kórházi pecsét 1. fők. 1. kv. oszt. vezetéknev és ke...?
 KOCHNÉ Koch
 KÓRHÁZ kihez?
 KOCHNÉ Kochhoz
 KÓRHÁZ Kitől?
 KOCHNÉ Kochtól
 KÓRHÁZ kitől — kihez?
 KOCHNÉ Kochhoz Kochtól
 KÓRHÁZ milyen ügyben?
 KOCHNÉ kompót
 KÓRHÁZ látogatás csütörtökön és... kivv ccs pszt cst szerdát, ma
 szerda, látogatás minden csütörtökön kivéve szerdát
 KOCHNÉ kivéve szerdát?
 KÓRHÁZ kivéve szerdát
 KOCHNÉ kivéve szerdát?
 KÓRHÁZ kivéve szerdát

(Kochné elmegy, kering, kontyosan, kompóttal.)

KÓRHÁZ hőmérséklet!
 sztreptomycin!
 köpet
 vé-es
 bé-ká
 vi-ze-le...
 le...le...gyen cseeend
 áá nulla nulla kettő
 á... m massa tabulettae rad. ipeac. codeini ph áá nulla
 nulla kettő mfp
 vé-es
 bé-ká
 vi-ze... le-cse... cső... csüt...
 csütrtk... törtök... törtök... csütörnégý négytől ötíg ötör-
 tig csütör tökön tört örtik ötíg láto látoga csütlát toga toga-
 tás ó ó ts tess tessék i de de ide itt ittazén ágyam itt nema-
 zén ágyam tessék leül ni ni ni
 leülni ni ni ni hogy viszik ott ki a halottat kivi viszik ni
 fa... farbarugja a hullaszállító esajt sajt m mmm m mi mi-
 vel? ezzel zela anya valyással? ssal sajátja vg vg vége a
 vgába
 vége a lá látoga gatá ga tás
 táska tásnak

vé ge ga tá ás
á gé... é ég... eng... öng r u rrr u gee gee rurru gee
gee rr gen ngen rängen ngee rön röm ngee gee! betegségek-
ről egy mu mukkot sem! sem snem ne no nu nla nulla nulla
nulla kettő áá m. tbl. mfp. á á ám f p m...

f...

p...

mm

ff

pp

mmm

fff

pf

m u uu

á

turr... rá... ááá...

dr..da dará...

lehet lázkiütés

végelgyengülés

torok-gége

galoppirende

céó? mi? micso? mimi? mesterséges mii???

(az „Üstökös” mozi-beli dallamra, kézmozdulattal)

„előbb leszek én római páááápa!”

ő haldoklik?! én haldoklom! Mi? haldoklik? megint ebéd
előtt? haldo-o-do-do-do...css css csend css cs o cs e cso cse
csü cso — go — cso — cse — ge — gyo — cso — ru —
gye —

— gen — gen — lyu — ka — ka — ver — na — na —
rön — ge — gen — lyu — lyu — ka — kas.

mi a fészkes fene betegségről be beszélni ti ti los tilos job-
ban van ban van jobban ban!...!...

(kihívón)

mi? ii-gen?

rön-tigen?

jobban! jobban!

á á nulla és kettő nulla és kettő ő

(a „...ringaaaass Antek a kutyafádat...” dallamára)

ringass nővérke a betegedet

á á ááá

péntek

szombat

vasárnap apap

hétfő

kedd

szerda

KOCHNÉ (abbahagyja a keringést, csönget) cccccc
 KÓRHÁZ ma szerda látogatás csütörtökön kivéve szerdát 1. fők. 1.
 könyv. oszt.?
 KOCHNÉ (beszéd közben alácsönget) cccsss csütörtökön ma szerda lá-
 togatás kivéve szerdát? cscs...
 KÓRHÁZ kórházi pecc. oszt. vezetéknev és...?
 KOCHNÉ Koch
 KÓRHÁZ kitől?
 KOCHNÉ Kochtól
 KÓRHÁZ milyen ügyben kitől kihez?
 KOCHNÉ komputügyben Kochnak Kochtól
 KÓRHÁZ kivéve szerdát
 KOCHNÉ kivéve szerdát?
 KÓRHÁZ kivéve szerdát

(Kochné elmegy, kering)

cs cs pt csüpt lt lát csütörtök négytől ötig ötökig ötörtökig

(megint az „Üstökös”-beli dallamra)

„előbb leszek én római pááápa!...”
 e-előbb leszek én én nem neménleszek
 befejee befeje vé véége a látogatáás áásnak a csajt sajt
 sejt vésejt sülyyed sülyyedés! vé — es bé — ká! vé — es —
 bé — ká — vé — es — bé — bé — ká — bé — ká

(figyelmeztetõn)

betegségekrõl egy mukkot se! mukkot se!
 jobban! jobban! jobban!
 ...ringass nõvérke a betegedet
 á á mfp m f p gyia! gyia!
 gyiamicin!
 bizamicin
 tyühamicin
 mimimicin?
 semmimicin
 teddlemicin ph

(lenézõn)

am.
 köpe
 pet!!
 péntek szombat vasárnap apap hétfõ kedd szerda

KOCHNÉ cccs
 KÓRHÁZ 1 fők 1 könyv oszt?
 KOCHNÉ cc
 KÓRHÁZ ma szerda látogatás csütört 1 könyv vezeték?
 KOCHNÉ Kochhoz Kochtól komputügyben

KÓRHÁZ kivéve szerdát
KOCHNÉ kivéve szerdát?
KÓRHÁZ kivéve szerdát

(Kochné elmegy, kering.)

KÓRHÁZ csütrtk csütp t látogat csütrtk négytörtökig tőkíg véég a lát-
gatóásna
a
a aa ak
jobban! jobban!
„előbb leszek én római páááápa...!”
ő haldoklik? én haldoklom!
jobban!
„ringass nővérke...”
m f p á á m f p egymukkots
pént szomb vasrma aap htf kedd szer

KOCHNÉ drrr

KÓRHÁZ ltgt cst 1 fők kv küt kih vztknv?

KOCHNÉ tól-hoz Koch-Koch komp maszrd kivvszrd

KÓRHÁZ ltgt cstrt maszrd kivszrd

(Kochné elmegy, gyorsan kering.)

csütrt tört látgt áás
„ringass nővérke a betegedet”
„előbb leszék én római pápa”
péntsztatvsrnap htfkdszrd

KOCHNÉ dr szrd kompt tólhoz Kochkoch kivszdát

KÓRHÁZ mszrdkivvszdat

(Kochné egyre gyorsabban kering.)

csütnégytöt tig ltgás mfp „előbbleszkénrómpá” paa jobban-
jobban! „ring nővérek egedet” maszrd

KOCHNÉ dr Koch — Koch kompt csütrtkivszrd

KÓRHÁZ *(nem vet rá ügyet)* csnégytő tig mfp rómaipááápa jobban-
jobban ringass nővérke a betegee—

(Fejét lehajtva, ledobja magáról az ornátust, padlónak. Kochné odafut a Kórházhoz. A Kórház Koch úr alakjában összeszedi mugát, kiegyenesedik merev halottá, már kész koporsói papír-kézclőkben, fekete, kész kőkorsói zakócskában, ravatalosan függőlegesen a hátsó falhoz támaszkodik, megdermed. Kochné odafut a padlón Koch úrhoz, a leveseskanállal eteti. Koch úr nem veszi magához az ételt, Kochné nem veszi ezt tudomásul, tovább eteti, újra meg újra fölemeli a kanalat a kompóttal, még egyszer, és még egyszer, és még egyszer...)

PARÓKA
AVAGY
EURÓPA SÓGORA

Személyek:

Sógor
Európa

A hátsó függönyön rés a fekvőbútorra való leszálláshoz meg egy alacsonyabb ülőbútorra való leszálláshoz meg a padlóra való leszálláshoz. Az előkelő külsejű Sógor, rugón rózsaszín fej, keménykalap, papírsárkánnyal repül (bzzz), beront és repül. Mintegy a mennyezetről száll le Európa-Sógornő, egyiptomias összevisszasággal felcícomázva kollázsig és vissza: csuda elegáns. Már Európa után fölrepül a kisebb bútoron át a nagyobbra a Sógor.

SÓGOR *(lelkesező tempóban)* sógornő
EURÓPA *(lelkesező tempóban)* sógor
SÓGOR sógornő
EURÓPA sógor
SÓGOR sógornő
EURÓPA sógor

(Európa s nyomában a Sógor leszállása a kisebb bútoron át a padlóra)

SÓGOR *(a csodálkozás futama fölfelé)* édes sógornőm ej de üde ahogy idenéz
EURÓPA de hogy mennyibe trelelelele került-min-dez

(futamot kezd a lejtőn ellenkező irányban)

mé-gis-csak
SÓGOR *(teljes megértéssel a rugón)* ahá
EURÓPA habár nem
SÓGOR mhm
EURÓPA mindazonáltal
SÓGOR ccc
EURÓPA alkalmasint
SÓGOR hát igen
EURÓPA *(a fordított futam második strófájába kezd)* ugyan már
SÓGOR *(a megértés teljének refrénje)* ahá
EURÓPA hogyanisne
SÓGOR mhm
EURÓPA minek
SÓGOR ccc
EURÓPA ámde
SÓGOR hát igen
EURÓPA *(a közlés-piramis összegezése)* hisz érti sógor

(leül, mint egy egyiptomi nő, a kisebb bútorra hosszasan és egyenesen)

SÓGOR a tudat magva
(a megértés csúcsáról)
ahá
mhm
ccc
hát igen

(A lelkesedés szünetének csendje.)

EURÓPA a sógor mellett ott áll egy légy
SÓGOR (föltartott ujjával repülőgép-légiriadósan röpköd) bzzzzz
EURÓPA megkezdődött adjuk meg magunkat

(Riadalom, a kisebb bútorra bújik fel.)

SÓGOR (riadalom, a padlóra bújik le) adjuk meg magunkat
EURÓPA adjuk meg magunkat
SÓGOR adjuk meg magunkat
EURÓPA (türelmét veszítve, abbahagyja az elbújást) no adjuk meg magunkat
SÓGOR (szimmetrikusan) no adjuk meg magunkat

(Szégyenkezni kezdenek, de felülről dobozok kezdenek hullani, ezért hirtelen atom-helyzetbe pottyannak, s félelemből megvilágosulásba.)

EURÓPA (a kisebb bútorról, lentől) küldemény
SÓGOR (a padlóról fölfelé) röp-dobózsák
EURÓPA parókák
nyissa ki sógor
nem nyitja ki a sógor
nyissa ki sógor
nem nyitja ki a sógor

(A Sógor bölöng, kinyitja.)

EURÓPA (odanéz, az első nyitott doboz üres)
itt
parókátlanság
forog fenn
SÓGOR abszencia

(Kinyitja a második dobozt.)

EURÓPA (odanéz, a másodikban paróka van)
paróka

(A Sógor kinyitja a harmadikat, paróka van benne.)

EURÓPA a harmadik
SÓGOR *(kinyitja a negyediket, parókásat)* második
EURÓPA ne nézzon ide sógor

(A Sógor elfordul a rugón.)

EURÓPA *(leveszi fejről a csövet, fölteszi a fekete parókát)* nézzon ide sógor

(Sógor odanéz.)

EURÓPA ne nézzon ide sógor

(Sógor elfordul.)

EURÓPA *(fölteszi a vöröset)* nézzon ide sógor

(Sógor odanéz.)

EURÓPA ne nézzon ide sógor

(Sógor elfordul.)

EURÓPA *(fölteszi az öszt)* nézzon ide sógor

(Sógor odanéz.)
(Csend.)

EURÓPA csend

(Csend.)

a csendből tetvek születnek

(Csend.)

EURÓPA, SÓGOR *(megrémülve, telekiabálják)* áááááááá

(Csend.)

SÓGOR *(mentődeszkaként)* a papának volt egy olyan lemeze
(ujjával kört ír le, zúg, selypít, sebesen)

pchssz pchssz látod látod kiszhija hogy le nem löttek ej mi-
nek csavarogsz a hegyekben pschssz pchssz máriusz szerelmi
kalandot kereszel ejnyeeeee ilyen fiatal őzike várhatnál még
amíg nagykorú leszel pchss pchss jöjjön cak ide aza vadász
pimaszkodjon csak pchss pchss ide aza vadász megkapja a
magáét pchsz pchsz cak merészkedjen ide egyszer phss

(Csend.)

EURÓPA még még

(Csend.)

SÓGOR a csendből tetvek

EURÓPA (mentődeszkeként) egy olyan velencei zenedoboz

(fölpattan fél lábón a kisebb bútoron, zenedobozszerűen megperdül a „Sorrentói emlék” dallamára)

ti ralala tiralala

SÓGOR (rezegve alúkontrázza a „Sorrentói emlék” egy részletét)

ti-ralala

ti-ralala

EURÓPA (elakad, forogni kezd a dallamra másik irányba) tilara

(Elakad, rémülten vár.)

SÓGOR (mentődeszkeként, javító szándékkal, egy harmadik irányba forgatva Európát) tilarara ramtarja rja

(Európa elakad, egyre gyakrabban téveszti el a forgást.)

SÓGOR (dadogón) rja rja

EURÓPA (utolsó fordulatban)

SÓGOR (utolsó dadogásban) rja

(Európa végképp elakadt.)

(Sógor reszket a rugón.)

(Európa csendben elhelyezkedik a kisebb bútoron.)

(Csend.)

SÓGOR (mentődeszkeként) egy olyan muzsikáló szekrény

(mereven mozgatni kezdi a két kezét, fejét az „Éjjélkor megjelentek” dallamára)

umtaumtaumtaumtaumta

umtaumtaumta

umtaumtaumta

(Csend.)

SÓGOR olyan csend van

(Csend.)

EURÓPA a csendből tetvek születnek

(ledobja ruháját, a nagyobbik bútorra menekül, egészen meztelen, csupa varrat, rózsaszínű, mint a Sógor feje. Félre)

hol vannak a parókák?

(A Sógor odaviszi neki a dobozokat a kisebb bútoron át a nagyobbra, visszatér a kisebbben át a padlóra.)

EURÓPA *(elhelyezkedik a nagyobbik bútoron, elálmosodik, csend)*
a csendből tetvek

(Csend.)

EURÓPA *(celebrálón-émlékezőn)*
mikor a szülők hazatértek az esküvőről
a szobalány a küszöbön azt mondta
ez aztán pech elromlott a számovár
SÓGOR *(reszketve a rugón három nevetés-ütemre)*
ha
ha
ha

(Elálmosodik. Csend.)

EURÓPA *(nem jól hallván elálmosodásában)*
ha
ha
ha
elromlott a számovár?

(Csend.)

SÓGOR ha
ha
ha
mikor a szülők hazatértek...?

(Elálmosodik. Csend.)

EURÓPA *(a megértés késedelmével, elálmosodva)*
ha
ha
ha
a szobalány?

(Elálmosodik.)

SÓGOR *(fölrriadva imbolygásában, azt hiszi, hogy ez már egy másik vicc)*
ha

ha
ha
mikor a szülők micsoda?

(Elálmosodik.)

EURÓPA (fölríadva imbolygásában, azt hiszi, hogy ez már egy másik vicc)
ha
ha
ha
a számovár?

(az imbolygás miatt parókabizonytalanság a fején.
Félre.)

hol a paróka?
SÓGOR (fölríadva a megértés teljében, imbolyogva)

ha
ha

EURÓPA (a megértés teljében csatlakozva a Sógorhoz)
ha

SÓGOR, EURÓPA (elérvén a megértés azonosságának ideáját, azonos hangnemben, tempóban, imbolygásban, emlékezésben, lelkesedésben, álmosodásban)

ha
ha
ha
ha

EURÓPA (leesik a fejéről az ősz paróka, egészen kopasz. Félre)
hol a paróka?

(A Sógor elalszik.)

(Európa kikapja a dobozból a fekete parókát, felteszi.)

SÓGOR (fölríad)

(Elcsavarodik Európához, megtalálja a szürke parókát, átnyújtja, elalszik.)

EURÓPA (elveszti a fekete parókát, kopaszon riad fel)
hol a paróka?

(Folkapja a vörös parókát, felteszi, elalszik.)

SÓGOR (fölríad, megtalálja a fekete parókát, átnyújtja, elalszik)
ha ha ha

EURÓPA (fölríad kopaszon a vörös után)
a paróka? ha

(Mintegy fölkapja a dobozból az ősz parókát, nem egész fölébredve.)

SÓGOR *(fölrriad és elcsavarodik Európához, aki épp fölteszi az ősz parókát, átnyújtja a vöröset, elalszik)*
ha

EURÓPA *(elalszik, fölrriad kopaszon az ősz után)*
ha

(Mintegy fölkapja a dobozból a feketét még álmosabb fölkapással, úgyhogy.)

(A Sógor fölrriad, elcsavarodik a teljesen kopasz Európától, átnyújtja az elveszített ősz, elalszik.)

EURÓPA *(fölteszi a feketét, elalszik, kopaszon riad fel, csak egy mozdulatot tesz a parókáért)*

Kan — din — szki?

ha ha ha

Kerényi Grácia fordításai